

Overweging maandag 24 december 2018 – Verlicht

Jaar C, Kerstavond

Jesaja 9, 1-3, 5-6 / Titus 2, 11-14 / Lucas 2, 1-14

Het is Kerstavond, het feest van het Licht. In een Stille Nacht werd Jezus geboren, het Licht van de Wereld. In een vaak zo donkere wereld brengt Hij licht.

Wist u dat het lied Stille Nacht vandaag 200 jaar geleden, in 1818, voor het eerst werd opgevoerd. Het was tijdens de oorlogen van Napoleon. In een tijd van oorlog was er aandacht voor vrede.

Iets minder dan 100 jaar later, op Kerstavond 1914, aan het begin van de eerste Wereldoorlog, besloten Engelse en Duitse soldaten op verschillende plekken uit hun loopgraven te komen en samen Stille Nacht te zingen en geschenken uit te wisselen. Zelfs kerstbomen werden opgezet en een voetbalwedstrijd werd gespeeld. Dergelijke kerstbestanden waren onofficiële wapenstilstanden, niet beraamd door de regeringsleiders, maar door de mannen aan het front zelf. Te midden van de chaos, zochten deze mensen beschutting, veiligheid en gezelligheid. Een wonder in de Kerstnacht.

Dat is de kracht van het geloof, van ons geloof in een betere wereld! Van geloof dat de wereld niet beter wordt van oorlog. Maar van geloof dat de wereld mooier wordt van aandacht en ontmoeting, van interesse in de ander, van liefde voor elkaar. Geen zoetsappige of romantische liefde, maar een diep respect vanuit onze natuur: Gods natuur, die liefde is.

Oorlog is van alle tijden. In Jemen sterven kinderen van de honger, in Griekenland lijden vluchtelingen kou.

En hoe vaak voelen wij ons niet ontredderd of ligt ons eigen leven in puin en weten we niet hoe we ons leven weer op moeten pakken? Hoe vaak graven wij onszelf niet in, gaan we in de verdediging of in de aanval, zijn we verbaal of fysiek agressief en onwillig. Hoe vaak zitten wij zelf niet gevangen in wrok en in teleurstelling, in woede en in angst? Hoe duister is het bij ons tussen alle kerstverlichting?

Wij zijn dat volk dat in het donker wandelt met een juk dat zwaar drukt op onze schouders, waar Jesaja over spreekt.

Wij hebben ook een wonder nodig. Een wonder van vrede.

Zelfs als we het niet in de gaten hebben, werkt God in het verborgene. Daar hebben we de afgelopen vier weken bij stilgestaan tijdens de Advent periode - de periode van verwachting, van verlangen.

We hebben gewacht op Kerstmis. Nu is het moment van vreugde gekomen: een kind is geboren. Niet zomaar een kind, maar Jezus, Zoon van God. In deze heilige nacht, laat God een nieuw gelaat zien: God wordt zichtbaar in Jezus. God, die in het verborgene werkt, heeft

nu een menselijk gelaat. Hij komt bij ons wonen. Hij is één van ons geworden. En blijft toch onkenbaar anders. Hij is onze Wonderbare Raadsman, onze Goddelijke Held, onze Vredevorst.

Met de geboorte van Jezus is er een nieuw begin, zoals elk kind een nieuw begin is en een belofte inluidt. Een belofte van vrede, van saamhorigheid, van liefde. De onschuld die we in een kind herkennen is een spiegel voor onze verscheurde wereld, die deze onschuld heeft verloren.

Zo is Jezus: hij laat zien dat vrede en onschuld niet onnozel is, dat onschuld niet soft is, dat kwetsbaarheid loont, dat vrede mogelijk is! Dat kleine, dat kwetsbare, dat lieflijke, heeft een kracht die alle oorlog te boven gaat. Het is *die* liefde die redt.

God liet zijn gelaat zien in die ander; in die loopgraven van toen, in onze loopgraven van nu. God laat zijn gelaat zien in onszelf, als we de ander de hand reiken om uit die zelf-gegraven loopgraven te komen.

Want hoe kwetsbaar ben je als je uit je loopgraven klimt! Met je hoofd boven het maaiveld, een schietschijf. Durf je je angst dan te overwinnen, overeind te blijven, de ander tegemoet te komen, elkaar de hand te reiken, spijt te betuigen, te vergeven? Verstarren wij van angst of durven wij dan toch, in vertrouwen, in beweging te komen?

De engel die de herders riep, zei: "Vreest niet", "Wees niet bang". Die angst kunnen we overwinnen als we geloven in de kracht van liefde die Jezus is, de Zoon van God. Onze God, die nabij is. Die niet telt, zoals keizer Augustus, zoals onze regeringen, maar voor wie iedereen telt!

God is ons nabij gekomen, zo dichtbij als mogelijk. In een donkere nacht, aan de rand van de samenleving, tussen mensen die vaak niet gezien worden. Hij werd niet geboren in de drukke stad, waar niemand tijd voor elkaar heeft, waar de herberg vol is, waar iedereen geteld wordt. Hij is geboren voor eenvoudige mensen, voor herders en voor wijzen, bijna uit het zichtveld, maar zichtbaar voor wie hem zoeken.

Toevlucht vinden we bij elkaar als we vriendelijk zijn en gastvrij. Gastvrij kunnen we zijn als er plaats is in *onze* herberg voor Jezus. Gastvrij kunnen we zijn als er liefde in ons woont. Als we God zijn werk in ons laten doen.

Lieflijkheid, zoals dat kindje daar in die kribbe, vertedert ons hart en maakt ons zacht. En dat heeft onze harde wereld nodig: zachtheid, mildheid, vriendelijkheid, tederheid. Daarmee maken we de wereld zachter en vriendelijk. Als we zorgen voor elkaar, met de liefde die een klein kind, Jezus, in ons oproept, dan komt vrede een stukje dichterbij.

De kwetsbaarheid van een kind, van dit Ene kind, nodigt uit tot zorg: en dat is precies wat Jezus wil dat we doen. Dat we voor elkaar zorgen.

In alle oorlogen zijn er mensen die zorgen, die helpen, die redden, die opstaan en in beweging komen en elkaar de hand reiken. Ook in die loopgraven van toen. Ook in onze eigen, persoonlijke oorlogen, in onze eigen ontredde, in onze eigen puinhopen en in onze eigen loopgraven. Ook daar staat Gods liefde telkens weer op en komen er lichtpuntjes

van hoop als iemand ons de hand reikt, voor ons zorgt, gewoon vriendelijk is, aardig. Naar ons glimlacht. Liefde maakt licht.

Jezus, Licht van de wereld, brengt aan het licht waar het werkelijk om gaat: dat wij het cement van Gods Koninkrijk zijn. Ook ná Kerstmis. Ook dan moeten we dit spoor blijven volgen. Daarmee bouwt Hij aan ons samenleven. Daarmee bouwen *wij* aan onze samenleving. Daarmee bouwen we aan Gods Koninkrijk. Het is aan ons om de vrede te bewaren!

Kerstmis is een tijd van cadeautjes. Jezus is Gods geschenk aan ons. Laten we onszelf schenken aan elkaar en elkaar tot zegen zijn. Een groter geschenk is niet denkbaar.

Amen